

Országos Statisztikai Tanács

1024 Budapest, Keleti Károly u. 5-7.

Tel.: 345-6950, Fax: 345-6451

740-1/12/2007.

EMLÉKEZTETŐ

az Országos Statisztikai Tanács 2007. március 28-i üléséről¹

Az ülésen részt vettek az OST tagjai és az állandó meghívottak: Bacskai József, dr. Barát Mária, Bozó Pál, Gódorné Kaló Edit, Kompaktor Emília, Kozma-Lukács Judit, Mátrainé Berkes Tünde, Paszternák Józsefné, Sándorné dr. Kriszt Éva, dr. Stauber József, dr. Szemán Felicitász, Szenteczky János, dr. Szép Katalin, dr. Szépvölgyi Edit, dr. Szilágyi György, dr. Szöllősi Endre, Tabák Péter, Tóth László, dr. Tóth Magdolna, Flamichné Kárpáti Györgyi (ONYF), Mészáros Árpád (az OST titkára).

Helyettesként, tanácskozási joggal vett részt: Deli Erika helyett Farkas László, Sulyok János helyett Petőházi Antal.

Meghívottként vett részt: dr. Németh Pál (PSZÁF), dr. Balogh Miklós (KSH), Gárdos Éva (KSH), dr. Kárpáti József (KSH), Sulykosné Papp Edit (KSH).

¹ Az ülésen elhangzott előadások vázlatát, dokumentumait az OST tagjai előzetesen megkapták. Jelen emlékeztető az előadásokat nem részletezi, a megküldött vázlatokat, dokumentumokat egészíti ki.

Napirend:

1. Az Országos Statisztikai Tanács 2007. évi munkaterve
Előterjesztő: **Sándorné dr. Kriszt Éva**
2. Az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program (OSAP) összeállításánál követendő szempontok kialakítása, a költségek kalkulációjának „egységesítése”, az adatszolgáltatói terhek csökkentése
Előterjesztő: **Mészáros Árpád és dr. Kárpáti József**
3. A Magyar Statisztikai Társaság (MST) által javasolt „A magyar statisztikai etikai kódexe” c. tervezet megvitatása, javaslatok megfogalmazása.
Előterjesztő: **dr. Balogh Miklós**
4. Az igazgatási és statisztikai célok összehangolása keretében az adminisztratív nyilvántartások adatainak statisztikai célú hasznosítására „Regiszter Munkabizottság” létrehozása az OST keretein belül.
Előterjesztő: **Gárdos Éva**
5. Egyebek

Sándorné dr. Kriszt Éva, az Országos Statisztikai Tanács elnök asszonya köszöntötte az OST tagjait és a meghívottakat.

Tájékoztatott arról, hogy az októberi önkormányzati választások eredményei alapján a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége új tagokat delegál a tanácsba. Megköszönte a leköszönő OST-tagok munkáját és köszöntötte az új tagokat.

Köszöntötte a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelőségének képviselőjét, a jelen ülésen meghívottként részt vevő leendő OST-tagot, dr. Németh Pált.

Jelezte, hogy az ülés határozatképes.

A tanács a napirendi pontokat elfogadta.

1. napirendi pont:

Sándorné dr. Kriszt Éva elmondta, a munkaprogram lényege, hogy folyamatosabbá váljon az OST munkája.

Tájékoztatót arról, hogy az előzetesen megküldött 2007. évi munkaprogram tervezetben szereplő első pont határideje helyesen 2007. március, június.

Hozzászólások, kérdések

Gódorné Kaló Edit (MNB) elégedettségét fejezte ki a munkaprogrammal kapcsolatban, remélve, hogy végrehajtásának eredményeivel is az lehet majd az OST.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a végrehajtáshoz a nemzeti statisztikai intézmények szoros együttműködésére van szükség.

Dr. Szilágyi György (KSH) javasolta, hogy a munkaprogramban közölt témák határidejét az OST 2007. évre tervezett további két ülésének időpontjához kellene igazítani, aszerint, hogy melyik ülésen fogja tárgyalni a tanács az adott témát.

Tóth László (OÉT) igényelte, hogy a munkaprogram minden pontjához rövid magyarázatot, ismertetést kapjanak a tanács tagjai.

Tabák Péter (PM) – csatlakozva Tóth László megjegyzéséhez – kérte, hogy akár szóban, akár írásban kapjanak részletesebb tájékoztatást a tagok a munkaprogram egyes pontjainak tartalmáról.

Az adminisztratív terhelés mérésével (a munkaprogram 5. pontja) kapcsolatban felvetette, hogy mennyiben része az Európai Unióban elindított, az adatszolgáltatók terhelésének mérésével foglalkozó munkának.

Tájékoztatót kért arról, hogy a munkaprogram 7. pontjában feltüntetett munkacsoportok megalakultak-e.

Dr. Balogh Miklós (KSH) az elhangzottakat kiegészítve és azokra reagálva elmondta, hogy a KSH elnökének, Pukli Péternek a kérése volt, hogy a statisztikai tanács – mint tanácsadó testület – évente legalább háromszor ülésezzen és alakuljon ki a képviselt szervezetek között folyamatos együttműködés az arra érdemes témákban.

Felhívta a figyelmet arra, hogy az Európai Bizottság célul tűzte ki mind az adminisztratív, mind a statisztikai célú adatgyűjtések okozta adatszolgáltatói terhek csökkentését.

Jelezte, szükséges tartja, hogy az OST a következőket tárgyalja: 1. Hogyan lehet a statisztikai szolgálat adatgyűjtései során csökkenteni az adatszolgáltatói terheket; 2. Fontos lenne, hogy a csökkentési lehetőségek felmérését az igazgatási célú adatgyűjtésekre is kiterjesszék. Ehhez kapcsolódik a Regiszter Munkabizottság

létrehozása. Meg kell vizsgálni azt az adatvagyon, ami az igazgatási és statisztikai célú adatgyűjtésekből rendelkezésre áll, majd javaslatot kell tenni az (így tágan értelmezett) adatszolgáltatói terhek csökkentésére.

Tájékoztatott arról, hogy 2007 során elkezdődik a Statisztikai törvény módosításának előkészítése. A munkához az OST keretein belül szükséges egy munkabizottságot is felállítani a statisztikai szolgálat érdekeinek képviselőjére. Meg kell erősíteni az OST szerepét, hogy a statisztikai szolgálat véleményét méltón képviselő testület álljon a KSH elnöke mellett tanácsadóként.

Ígéretet tett arra, hogy a munkaprogramnak a KSH képviselői által előterjesztett pontjait a megjelölt határidőre az OST elé fogja terjeszteni a Statisztikai Hivatal.

Sándorné dr. Kriszt Éva megköszönte a megerősítő hozzászólásokat. Felhívta a figyelmet arra, hogy minden munkaterv annyit ér, amennyi megvalósul belőle.

Tájékoztatott arról, hogy várhatóan még két ülés lesz 2007-ben, szeptemberben és decemberben. Reményét fejezte ki aziránt, hogy az eddig felállított két, és a tervezett új munkabizottság segítségével megvalósítja az OST a 2007-re javasolt munkaprogramot.

A tanács tagjai egyetértettek az összeállított munkaprogram-tervezettel.

2. napirendi pont:

Mészáros Árpád ismertette a 2008. évi Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program összeállításának tervezett határidőit.

A KSH-fejezet összeállításával kapcsolatban elmondta, hogy a KSH az OST társadalomstatisztikai és gazdaságstatisztikai munkabizottságával konzultáció keretében fogja tisztázni a munkamegosztás kérdését, az adatgyűjtések tartalmát. Mind az adatszolgáltatók, mind az adatfelhasználók véleményének felméréséhez kapcsolódó projekt indult a KSH-ban. Az adatszolgáltatói terhelés méréséhez szükséges módszer kidolgozását célzó projekt lezárult. A módszertan finomítására, javítására, továbbá az OSAP összeállításánál követendő egyéb szempontokra vonatkozóan fogja a hivatal kérni az adatszolgáltatók véleményét.

Az adatfelhasználók véleményének megismerésére a KSH ezekben a hetekben végez el egy elégedettségi felmérést.

Az adatszolgáltatók és -felhasználók körének kijelölése az OST tagjaival folytatott megbeszélés keretében fog zajlani.

A 2007. évi OSAP-tervezet szakmapolitikai egyeztetése során a munkacsoport döntése értelmében minden adatgyűjtéssel rendelkező szervnek össze kellett állítania az adatgyűjtési költségtervét. A 2008. évi OSAP összeállítása kezdetétől hangsúlyt kell fektetni a költségtervezésre. A KSH segítségül megküldi az érintett szervezeteknek a költségek becslésére kidolgozott módszert.

Dr. Kárpáti József ismertette a Központi Statisztikai Hivatalnak az OSAP összeállítása során – és egyéb KSH-programok tervezésénél – alkalmazott költségtervezési módszerét. A költség szerkezettel kapcsolatban elmondta, hogy ahogy más közigazgatási intézményekben, úgy a hivatalban is a személyi kiadások teszik ki a költségek nagy részét. A költségtervezési módszer kidolgozásának a célja ezen költségeknek a jobb követhetősége, kimutathatósága volt.

Rámutatott arra, hogy a közigazgatáson belül terjed a feladatfinanszírozási tartalmú erőforrás-tervezés gyakorlata a pontosabb tervezés érdekében – nem mellőzhető az adatgyűjtések tervezése során sem.

Elmondta, hogy a KSH-ban kialakult módszer szerint minden adatgyűjtés egy-egy külön programelemként szerepel a költségkalkulációban, de egyes adatgyűjtésekre közös kalkuláció készül. Kiemelte, hogy a programok 20%-a teszi ki a hivatal költségvetésének 80%-át, tehát jelentős különbségek figyelhetők meg az egyes programok közt az erőforrás-igény tekintetében.

Kérte, hogy a KSH elnökének előírásaként 2006-ban megjelent szakstatisztikai besorolást az adatgyűjtő szervezetek is vegyék figyelembe, a tervezés során az adatgyűjtéseket ennek alapján csoportosítsák.

Rávilágított arra, hogy az erőforrás-tervezés feladata vezetői döntések előkészítése is (például a kompetenciaközpontok 2006. évi kialakítása a KSH-ban).

Kárpáti József felsorolta a programtervezés és a költségkalkuláció inputjait, bemutatta a napi átlagbér kiszámításának módszerét, majd felsorolta az OSAP-adatgyűjtések költségkalkulációjának építőelemeit. Előadása zárásaként – a költségkalkuláció részletezése során – ismertette a személyi jellegű és a dologi költségek összetevőit és azok jellemzőit.

Hozzászólások, kérdések

Tóth László (OÉT) az alábbi kérdéseket tette fel:

- Az adatszolgáltatói terhek csökkentését hogyan szolgálja a 2008. évi OSAP összeállítása?
- Az elektronikus adatszolgáltatás terjedése milyen költségcsökkenéssel jár a KSH számára?

Dr. Barát Mária (MEH) megjegyezte, hogy bár a KSH költségeit csökkenti, ha a költségekből levonjuk a külső forrásokat és bevételeket, de az OSAP költségeit nem. Az adatgyűjtések költségeit a nemzetgazdasági szinten kell konszolidálni.

Gódorné Kaló Edit (MNB) felvetette, hogy hogyan lehet optimalizálni a költségeket, összevetve a kiadásokat az adatfelhasználói szükséglettel.

Dr. Balogh Miklós (KSH) az elhangzottakra reagálva elmondta, hogy a rendszer lényege: az outputot mérhetővé kell tenni. A KSH-ban korábban az egyes főosztályok számot adtak arról, hogy hogyan hasznosulnak az adatgyűjtéseik. A számadás után bizonyos adatgyűjtések megszűntek, más adatgyűjtések esetében a mintanagyság vagy a kérdőív terjedelme csökkent. A csökkentések a kiadások és az adatszolgáltatói terhek csökkenését eredményezték.

Hangsúlyozta, hogy minden adatgyűjtéssel rendelkező intézmény csak költségkalkulációval nyújthatja be a 2008. évi adatgyűjtési tervét.

Tóth László hozzászólására válaszolva elmondta, hogy a KSH átszervezése után a korábbi területi elv helyett szakstatisztikai elv érvényesül az adatgyűjtések végrehajtása során. A KSH ötféle adatszolgáltatási lehetőséget szeretne felkínálni az adatszolgáltatóknak, amelyek kidolgozása folyamatban van. A KSH célja, hogy mihamarabb kidolgozza a rendszert, mert a többféle módszerrel az adatszolgáltatók kényelmesebben, egyszerűbben és gyorsabban küldhetik meg adataikat. Felhívta a figyelmet arra, hogy az adatszolgáltatói szervezetek nagysága szerint differenciált az adatgyűjtések okozta terhelés, ezért kell többféle adatszolgáltatási lehetőséget biztosítani. Kiemelte, hogy a területi elv felváltása a szakstatisztikai elvvel szintén azt a célt szolgálja, hogy csökkenthető legyen az adatszolgáltatók köre, így az adatszolgáltatók terhelése.

Gódorné Kaló Edit (MNB) szerint kreatív munkára, az adatgyűjtő szervezetek együttműködésére van szükség ahhoz, hogy mind intézményi, mind nemzetgazdasági szinten optimalizálni lehessen az adatgyűjtések (az adatgyűjtőknél és az adatszolgáltatóknál jelentkező) költségeit.

Dr. Kárpáti József (KSH) az adatszolgáltatói terhek csökkentésével kapcsolatban elmondta, hogy a KSH-ban lezárult egy fejlesztési projekt, amely felmérte az adatszolgáltatói terhekre vonatkozó belső (hivatali) információkat. A 2007. évi KSH-adatgyűjtések kérdőíveinek már nagy részén megtalálható az az önkéntesen megválaszolható kérdés, hogy mennyi időre volt szüksége az adatszolgáltatónak az adott kérdőív kitöltéséhez.

Gódorné Kaló Edit hozzászólására reagálva kifejtette, hogy a tervezési módszertan 2005-ben az input oldal felől indult el, amit a jövőben az output oldalra is ki kíván terjeszteni a Hivatal. Az adatgyűjtések nyilvántartásában nemcsak a felhatalmazás, a cél kap majd helyet, hanem a hasznosulás is. (Ezekhez mutatók fognak készülni.)

Tóth László (OÉT) pontosabb választ kért az elektronikus adatgyűjtések költségvonzatára vonatkozóan.

Dr. Kárpáti József (KSH) hangsúlyozta, hogy az elektronikus adatgyűjtés kialakítása nagy kezdeti beruházással járt. Jelezte, hogy a rendszer korlátai miatt a kihasználtság még alacsony, de a jövőben végrehajtandó fejlesztések, rendszermódosítások célja a használók körének növelése. Hozzátette, hogy az elektronikus úton érkező adatok minősége jó.

Dr. Balogh Miklós (KSH) beszámolt az elektronikus adatgyűjtési rendszer kialakításának kezdeti beruházási költségeiről. Kifejtette, hogy az adatszolgáltatóknak mindenképpen költségcsökkentő vonzata van, hiszen a KSH vállalta a rendszer installálásával és az oktatással járó terheket.

Gódorné Kaló Edit (MNB) kiemelte, hogy ez a beruházás jövőbe mutató, a jövő elvárásainak megfelelő. Ez a rendszer garantálni fogja az adatgyűjtésekkel járó adatszolgáltatói és adatgyűjtői terhek csökkenését, valamint az adatminőség javulását.

3. napirendi pont:

Dr. Balogh Miklós elmondta, hogy az etikai kódexszel kapcsolatban a Magyar Statisztikai Társaság és a KSH álláspontja eltér egymástól. A két szervezet vezetősége közötti egyeztetés azzal zárult, hogy az MST által elkészített tervezetet az OST megtárgyalja, majd a tanács véleményét az MST-nek átadja a KSH elnöksége.

Kiegészítve az előzetesen megküldött KSH-véleményt, közvetítette a tagoknak Pukli Péter elnök úr kérését: az OST tagjai két szemszögből vizsgálják meg az MST által javasolt kódexet: a KSH elnökének tanácsadójaként és a delegáló intézmény képviselőjeként. Három alapkérdésben kéri Pukli Péter elnök úr az OST véleményét (ezek a korábban megküldött KSH-véleményben szerepelnek).

Hozzászólások, kérdések

Tabák Péter (PM) kifejtette, hogy az elnökhelyettes úr által képviselt vélemény mindhárom pontjával egyetért.

Javasolta, hogy a professzionális felhasználókkal és a nem szakmai felhasználókkal szemben különböző elvárásokat állítson az etikai kódex.

Gódorné Kaló Edit (MNB) is jelezte, hogy egyetért a Statisztikai Hivatal véleményével.

A tanács a KSH véleményét elfogadta.

Sándorné dr. Kriszt Éva jelezte, hogy a tanács által elfogadott véleményt a KSH elnöke át fogja nyújtani az MST elnökségének.

4. napirendi pont:

Gárdos Éva ismertette az adminisztratív adatok statisztikai hasznosításának jogi alapjait. Nemzetközi példákon keresztül erősítette meg az adminisztratív adatok statisztikai célú felhasználásának megvalósíthatóságát és fontosságát. Felhívta a figyelmet arra, hogy egyre több ország kívánja adminisztratív alapokra helyezni a népszámlálások végrehajtását. Felsorolta az adminisztratív adatok statisztikai hasznosításának előnyeit és nehézségeit. Hangsúlyozta, hogy szoros, hatékony együttműködés szükséges az egyes szervezetek között az adminisztratív adatok statisztikai célú felhasználásának előmozdításának érdekében, ezért fontos, hogy az OST keretein belül jöjjön létre egy ezzel foglalkozó munkabizottság. Kiemelte, hogy ki kell dolgozni a megfelelő jogszabályi hátteret, egységes értelmezést, fogalom-meghatározást, javítani kell a változó adatminőségen. Ismertette a felállítandó Regiszter Munkabizottság feladatait, munkamódszerét, majd javaslatot tett a munkabizottságban közreműködő intézményekre.

Hozzászólások, kérdések

Tabák Péter (PM) kijelentette, hogy támogatja a kezdeményezést: a Pénzügyminisztérium is képviseltetni fogja magát a bizottságban.

Javasolta, hogy a bizottsági feladatokat osszák két részre: az adatminőség felügyeletére, javítására és a hozzáférés megfelelő szabályozására.

Zárásként megjegyezte, hogy tanácsosnak tartja az adatvédelmi biztos hivatalának bevonását a Regiszter Munkabizottság munkájába.

Dr. Szilágyi György (KSH) kiemelte, hogy nem tud hatékonyabb módszert az adatszolgáltatói terhek csökkentésére az igazgatási adatok statisztikai célú felhasználásánál.

Elmondta, hogy az európai statisztika szintjén az 1980-as években vált népszerű témává az adminisztratív adatok statisztikai célú felhasználása. Sajnálataát fejezte ki, hogy mégis gyerekcipőben jár a statisztikai célú adatátvételek szabályozásának kidolgozása.

Felhívta a figyelmet arra, hogy „Az európai statisztika gyakorlati kódexe” c. bizottsági ajánlás rendhagyó módon fogalmaz a statisztika javára: az adminisztratív adatforrások kialakításánál figyelembe kell venni a statisztika igényeit.

Dr. Szöllősi Endre (FVM) a téma rendkívüli fontosságát kiemelve jelezte, hogy a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium részt kíván venni a bizottság munkájában.

Javasolta, hogy a bizottsági feladatok ellátásába a minisztériumhoz kapcsolódó egyéb intézményeket (Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal, Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, Agrárgazdasági Kutató és Informatikai Intézet) is vonják be.

Dr. Németh Pál (PSZÁF) is jelezte, hogy részt kíván venni a Regiszter Munkabizottság munkájában.

Tóth László (OÉT) javasolta, hogy az Országos Érdekegyeztető Tanács és a kamarák is képviseltesék magukat a bizottságban.

Dr. Szépvölgyi Edit (OEP) a kezdeményezést méltatva hangsúlyozta, hogy az adminisztratív adatvagyon pontos feltérképezését tartja a legfontosabb feladatnak és a munka kiindulópontjának.

Gódorné Kaló Edit (MNB) az elhangzottakkal egyetértve kiemelte, hogy a munkabizottság munkájának már a kezdetén kezelni kell az adatvédelem kapcsán felmerülő konfliktusokat.

Az előadást kiegészítve elmondta, hogy a holland jegybank is kitűnő példaként szolgálhat a munka során.

Kompaktor Emília (Magyar Kereskedelmi és Iparkamara) jelezte, hogy készek együttműködni a bizottsági munkában.

Dr. Balogh Miklós (KSH) az elhangzottakra reagálva elmondta, hogy a KSH vezetői szintű tárgyalást fog kezdeményezni a Kereskedelmi és Iparkamarával az adatszolgáltatói teher mérése, majd mérséklése érdekében.

Tájékoztatott arról, hogy a KSH már végzett felmérést az adminisztratív adatvagyon nagyságát illetően az ahhoz hozzájáruló minisztériumok, intézmények segítségével.

Gárdos Éva (KSH) elmondta, hogy a Központi Statisztikai Hivatalban működik az Adminisztratív Adatforrások és Adatátvételek Szakmai Kollégiuma. Jelezte, hogy a holland statisztikai hivatal kezdeményezi egy közös holland-magyar projekt végrehajtását. A projektből nyert tapasztalatok is segíthetik a felállítandó munkabizottság munkáját.

Tóth László (OÉT) jelezte, hogy részt kíván venni a Regiszter Munkabizottság munkájában.

Sándorné dr. Kriszt Éva örömmel fogadta az együttműködést előrejelző hozzászólásokat. Kérte, hogy következő lépésként minden képviselt intézmény gondolja át és tegyen javaslatot a Regiszter Munkabizottságba delegált munkatársak személyére. Tájékoztatott arról, hogy várhatóan az OST őszi ülésén fog beszámolni a bizottság a munkájáról.

5. napirendi pont:

Mészáros Árpád beszámolt arról, hogy 2006 novemberében elkezdődött a hivatalos statisztikai szolgálat intézményeinek önértékelése „Az európai statisztika gyakorlati kódexe” c. bizottsági ajánlás elveinek alkalmazásáról.

Az önértékelés első körében kilenc, az Eurostat számára közvetlenül adatot szolgáltató intézmény kapott kérdőívet. A kilenc szervezetből már hét megküldte a KSH számára a kitöltött kérdőívet. Az előadó megköszönte a Szociális és Munkaügyi Minisztérium, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, az Oktatási és Kulturális Minisztérium, valamint az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium példamutató együttműködését.

Elmondta, hogy a második körben öt, adatgyűjtéssel rendelkező intézmény fogja megkapni az önértékelő kérdőívet. A szerényebb statisztikai tevékenységet folytató szervezetek a tervek szerint a KSH-val való konzultáció keretében fogják elvégezni az önértékelést.

Tájékoztatott arról, hogy a KSH nemzetközi felülvizsgálatára 2007. május 30. és június 1. között kerül sor. Ennek eredményéről, valamint a statisztikai szolgálat intézményeinek önértékeléséről várhatóan az OST szeptemberi ülésén számol be a KSH.

Sándorné dr. Kriszt Éva a megjelentek részvételét és az előadók munkáját megköszönve az ülést berekesztette.

Budapest, 2007. április 6.

Mészáros Árpád
az OST titkára

Jóváhagyom:

Sándorné dr. Kriszt Éva
az OST elnöke

Láttam:

Dr. Balogh Miklós
a KSH gazdasági elnökhelyettese